

Танилцуулга

*Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт,
өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн зарим зүйл хүчингүй
болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг болон Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор баталсан Шинэ сэргэлтийн бодлогод туссан төр-хувийн хэвшил, хөрөнгө оруулагчдын идэвхтэй түншлэлд тулгуурлан Монгол Улсын хөгжлийг хязгаарлаж байгаа хүчин зүйлсийг арилган боомт, эрчим хүч, аж үйлдвэр, хот, хөдөөгийн сэргэлтийг хангаж, ногоон хөгжил, төрийн бүтээмжийн нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгатай хамт Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт тухай хуулийг баталсан.

Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай дээрх хуулиар улсын төсвөөс сүүлийн 3 жил дараалан санхүүгийн дэмжлэг аваагүй, эсхүл 100 000, түүнээс дээш хүн амтай аймаг, нийслэл нь эрчим хүч, дулаан хангамж, хог хаягдлыг дахин, эсхүл сэргээн ашиглах, дахин боловсруулах, менежмент, гадаргын ус, саарал усны барилга байгууламж, менежмент, цэвэр, бохир усны шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламж, багтаамж ихтэй нийтийн тээвэр, тээвэр логистикийн төв, хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах чиглэлийн барилга байгууламжийн салбарт түншлэлийн төслийг бие даан хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчин бүрдсэн. Гэвч дээрх хуулийн дагаж мөрдөх хугацааг Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга хүчин төгөлдөр болох 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр заасан нь нийслэл Улаанбаатар хотын хувьд цаг алдалгүй шийдвэрлэх шаардлагатай эрчим хүчний чадлын дутагдал, ариутгах татуургын хангамжийн хүрэлцээгүй байдал, аюултай хог хаягдлын менежмент, хүнсний хангамжийн асуудлыг шийдвэрлэх боломжийг хязгаарлаж байна.

Иймд Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжил, шинэ сэргэлтийн бодлого, зорилтыг хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын Үндсэн хуулиар баталгаажсан иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах, дэд бүтцийн болон нийгмийн суурь үйлчилгээг иргэдэд үзүүлэх зорилгын хүрээнд аймаг, нийслэл нь зарим салбарын төсөл, хөтөлбөрийг тодорхой шалгуурын хүрээнд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төсөл, хөтөлбөрийг бие даан хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн хуулийн үйлчлэх хугацааг урагшлуулах шаардлагатай байх тул Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн зарим зүйл хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ,
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗҮЙЛ
ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төрийн болон орон нутгийн өмчийн
хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан
 авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах
тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын хөгжлийн бодлогын дагуу хэрэгжүүлэх бүтээн байгуулалтын төсөл, хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааг тендер шалгаруулалтын тусгай аргаар зохион байгуулах, тендер шалгаруулалтад гадаад улсын нэр хүнд бүхий аж ахуй эрхлэгчдийг урьж оролцуулах ажиллагааг хялбаршуулах зорилтын хүрээнд 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд дараах асуудлыг зохицуулахаар тусгасан. Үүнд:

- Засгийн газраас баталсан жагсаалтад тусгагдсан бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг сонгохдоо чадавх, туршлагын өндөр чадамж бүхий аж ахуй эрхлэгчдийг урьж, тендер шалгаруулалтад оролцуулан, хэлэлцээ хийх замаар гэрээ байгуулах зохицуулалт бүхий “чадавхад суурилсан хэлэлцээний арга”-ыг тусгайлан журамлалаа. Чадавхад суурилсан хэлэлцээний тендер шалгаруулалтын хувьд хэлэлцээний явцад оролцогчтой гэрээний нөхцөл, гэрээний хэл, төлбөр тооцоо гүйцэтгэх валют зэрэг чухал нөхцөлийг хэлэлцэн тогтоох боломжтой тул гадаад улсын нэр хүнд бүхий аж ахуй эрхлэгчдийг оролцуулахад илүү тааламжтай нөхцөл бүрдэнэ гэж үзэж байна.

- Монгол Улсад урьд өмнө хэрэгжүүлж байгаагүй зарим бүтээн байгуулалтын төсөл, хөтөлбөрийн хувьд төсвийн бодит тооцоолол хийх боломжгүй нөхцөл үүсэж байх тул “түлхүүр гардуулах гэрээ” (Engineering, procurement, and construction (EPC))-ний зохицуулалтыг сэргээх, түүнчлэн төсөв батлагдахаас өмнө төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтыг зарлах зохицуулалтыг хуулийн төсөлд тусгалаа. Түлхүүр гардуулах гэрээ нь Монгол Улсад хэрэгжиж буй бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүд болон улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төслүүдийг нэг тендер шалгаруулалтаар явуулснаар цаг хугацаа, хүн хүчний зардал хэмнэх ач холбогдолтой байна.

- Салбарын хууль тогтоомжид аж ахуй эрхлэгчийн мэргэжлийн үйл ажиллагаа, тэдгээрийн гүйцэтгэж буй гэрээний гүйцэтгэл, чанарын талаар тухайлан зохицуулалт байгаа боловч хариуцлагатай, чадавхтай аж ахуй эрхлэгчдийг төрийн

худалдан авах ажиллагаанд оролцуулахыг дэмжих хүрээнд дараах асуудлыг тусгалаа. Үүнд: а.Салбарын төрийн захиргааны төв байгууллага болон мэргэжлийн нэгдсэн холбоо хамтран тухайн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй зөвшөөрөл эзэмшигчийн чадавхын болон туршлагын оноог гаргах бөгөөд уг оноонд үндэслэн аж ахуй эрхлэгчдийн оролцох тендер шалгаруулалтыг тогтоох; б.Захиалагч юу худалдан авах вэ гэдгийг тодорхойлж буй гол баримт бичиг болох техникийн тодорхойлолтыг боловсруулахад барилгын үйл ажиллагаа болон материалтай холбоотой техникийн зохицуулалтыг үндэслэхийг тусгалаа. Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 дахь заалтад зааснаар “техникийн зохицуулалт” нь заавал дагаж мөрдөх баримт бичиг байх бөгөөд тухайлбал барилга угсралтын ажлын явц болон түүнд хэрэглэх материалын техникийн зохицуулалтыг техникийн тодорхойлолтод тусгаж өгснөөр гэрээний хэрэгжилтэд чанарыг харгалзах нөхцөл бүрдэх ач холбогдолтой байна. в.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-аар эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тендер шалгаруулалтад үнэ ба чанарын хосолмол үнэлгээний үндсэн шалгуур байхаар тусгасны дагуу эм, эмнэлгийн хэрэгслийг худалдан авч байна. Иймээс гурав хүртэл жилийн хугацаагаар эм, эмнэлгийн хэрэгслийг ерөнхий гэрээний аргаар цахим дэлгүүрээс худалдан авахад үнэ ба чанарын хосолмол үнэлгээг хэрхэн хийж, хамгийн өндөр оноотой эм, эмийн хэрэгслийг авах зохицуулалтыг нарийвчлан тусгасан.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР БАРАА, АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/6 дугаар зүйлийн 6.5 дахь хэсэг:

“6.5.Энэ хуулийн 7.1.8, 7.1.9-д заасан аж ахуй эрхлэгч тендер шалгаруулалтад сонирхогч этгээд, оролцогч, түншлэл, туслан гүйцэтгэгчээр оролцох, эсхүл бараа, үйлчилгээний нийлүүлэгч, үйлдвэрлэгч, ажлын гүйцэтгэгчээр санал ирүүлэхийг хориглоно.”

2/10 дугаар зүйлийн 10.14 дэх хэсэг:

“10.14.Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, барилга угсралт, инженерийн тооцоо, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, суурилуулах, тохируулах, уг барилга байгууламжийг ашиглалтад бэлэн болгохтой холбогдсон хоорондоо уялдаа холбоо бүхий хэд хэдэн бараа, ажил, үйлчилгээг бүхэлд нь хамарсан, эсхүл зураг төсөл, барилга угсралт, тохируулгын ажлын гүйцэтгэгчийг сонгох тендер шалгаруулалтыг түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй зохион байгуулж болно.

3/12 дугаар зүйлийн 12.10 дахь хэсэг:

“12.10.Барилгын зураг төсөл, барилгын ажил, зөвлөх үйлчилгээг гүйцэтгэх техникийн тодорхойлолт барилгын үйл ажиллагаа болон материалтай холбоотой техникийн зохицуулалтад үндэслэсэн байна.”

4/15 дугаар зүйлийн 15.7 дахь хэсэг:

“15.7.Энэ хуулийн 54.11-д заасан оноо бүхий салбарын аж ахуй эрхлэгчид тавигдах чадавхын болон туршлагын оноог тендер шалгаруулалтын баримт бичигт зааж болно.”

5/31 дүгээр зүйлийн 31.1.5 дахь заалт:

“31.1.5.чадавхад суурилсан хэлэлцээ.”

6/31 дүгээр зүйлийн 31.5, 31.6 дахь хэсэг:

“31.5.Тендер шалгаруулалтыг тухайн аргаар хоёроос доошгүй удаа зарлахад нэг ч тендер ирээгүй бол төрийн болон орон нутгийн өмчит, эсхүл өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдээр тухайн худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээг гүйцэтгүүлж болно.

31.6.Нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар хоёроос доошгүй удаа тендер шалгаруулалт зарлахад энэ хуулийн 26.9-д заасан шаардлагад нийцсэн нэг ч тендер ирээгүй бөгөөд тендер шалгаруулалтыг дахин зарлах бол энэ хуулийн 32.3-т заасан хугацааг ажлын таваас доошгүй өдрөөр зааж болно.”

7/36¹ дүгээр зүйл:

“36¹ дүгээр зүйл.Чадавхад суурилсан хэлэлцээний арга

36¹.1.Бараа, ажил, үйлчилгээний цар хүрээ, төсөвт өртөг өндөр, хоорондоо уялдаа холбоо бүхий хэд хэдэн бараа, ажил, үйлчилгээг цогцоор нь гүйцэтгэх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чадавхтай аж ахуй эрхлэгчийн тоо хязгаарлагдмал тохиолдолд гүйцэтгэгчийг энэ зүйлд заасан аргаар сонгож болно.

36¹.2.Энэ хуулийн 36¹.1-д заасан төсөл, арга хэмжээнд дараах үе шатыг хэрэгжүүлэх гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахаар тогтоож болно:

36¹.2.1.төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх анхан шатны судалгаа, техникийн тодорхойлолт боловсруулах;

36¹.2.2.гэрээний хэрэгжилтэд захиалагчийн нэрийн өмнөөс хяналт хэрэгжүүлэх, төслийн менежментийн үйлчилгээ үзүүлэх;

36¹.2.3.энэ хуулийн 10.14-т заасан нөхцөлтэй ажил;

36¹.2.4.захиалагчийн шаардлагатай гэж үзсэн бусад.

36¹.3.Захиалагч чадавхад суурилсан хэлэлцээний аргаар зохион байгуулах тендер шалгаруулалтад оролцох чадавх бүхий аж ахуй эрхлэгчийг төсөл, арга хэмжээний зорилго, цар хүрээ, хүлээн зөвшөөрөгдсөн байдал зэрэгт үндэслэн тендер шалгаруулалтад оролцох сонирхлоо илэрхийлэх урилгыг аж ахуй эрхлэгчид хүргүүлнэ.

36¹.4.Чадавхад суурилсан хэлэлцээний аргаар зохион байгуулах тендер шалгаруулалтад оролцох сонирхлоо илэрхийлэх мэдэгдэл, тендер ирүүлэх, хэлэлцээ ирүүлэх журмыг тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заана.

36¹.5.Энэ хуулийн 36¹.1-д заасан төсөл, арга хэмжээний цар хүрээ, онцлогийг харгалзан тендер шалгаруулалтын баримт бичигт дараах болон бусад нөхцөлийг энэ хуульд зааснаас өөрөөр зааж болно:

36¹.5.1.тендер, тендерийн баталгааг цахимаар, эсхүл цаасан хэлбэрээр хүлээн авах;

36¹.5.2.тендер шалгаруулалт зохион байгуулах, гэрээ байгуулах хэлийг олон улсын худалдаанд өргөн хэрэглэгддэг гадаад хэл байх.

36¹.6.Хэлэлцээний шатанд дараах нөхцөлийг оролцогчтой харилцан тохиролцож болно:

36¹.6.1.тендерийн үнэ, гэрээний үнэ, төлбөр тооцоо гүйцэтгэх валют;

36¹.6.2.олон улсад өргөн хэрэглэгддэг худалдан авах гэрээний нөхцөл, маргаан шийдвэрлэх журам;

36¹.6.3.худалдан авах гэрээний бусад нөхцөл.

36¹.7.Захиалагч оролцогчтой хэлэлцээ хийх ажлын хэсгийг томилон ажиллуулна.

36¹.8.Энэ хуулийн 36¹.2.2, 36¹.2.3-т заасан гүйцэтгэгч харилцан хамааралтай байхыг хориглоно.

36¹.9.Энэ зүйлийн 36¹.1-д заасан жагсаалтыг тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулах этгээдийн хамт Засгийн газар батална.

36¹.10.Чадавх бүхий аж ахуй эрхлэгчээр энэ хуулийн 36¹.2.1-д заасан үе шатыг шууд сонгон гүйцэтгүүлж болно.”

8/37 дугаар зүйлийн 37.8 дахь хэсэг:

“37.8.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийг худалдан авах ерөнхий гэрээний аргын нэгдүгээр үе шатны тендер шалгаруулалтад энэ хуулийн 37.4-т заасан хянан үзэх ажиллагаанд оролцогчийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэлд тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заасан аргачлалаар чанарыг хянан үзэж, оноо өгнө.”

9/38 дугаар зүйлийн 38.8 дахь хэсэг:

“38.8.Энэ хуулийн 38.4-т заасан үнийн санал дуудах ажиллагаа хаагдахад гүйцэтгэгчийн ирүүлсэн эцсийн үнийн санал, энэ хуулийн 37.8-д заасан оноог тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заасан аргачлалын дагуу тооцож, үнэ болон чанарын үнэлгээнд харгалзах онооны нийлбэрээр хамгийн өндөр оноотой эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тендерийн гүйцэтгэгчтэй захиалагч гэрээ байгуулна.”

10/48 дугаар зүйлийн 48.9 дэх хэсэг:

“48.9.Хуулийн 36¹.9-д заасан жагсаалтад багтсан төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтыг санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдахаас өмнө эхлүүлж болно.”

11/49 дүгээр зүйлийн 49.10 дахь хэсэг:

“49.10.Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх 10 тэрбум төгрөгөөс дээш төсөвт өртөгтэй нийгмийн болон бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтыг худалдан авах ажиллагааны мэргэжлийн байгууллага гүйцэтгэнэ.”

12/54 дүгээр зүйлийн 54.11, 54.12 дахь хэсэг:

“54.11.Барилга, эрчим хүч, автозам, төмөр зам, харилцаа холбооны үндсэн сүлжээ зэрэг дэд бүтцийн салбарын зөвшөөрөл эзэмшигчийн чадавхын болон туршлагын оноог салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, мэргэжлийн нэгдсэн холбоо хамтран тогтооно.

54.12.Энэ хуулийн 54.11-д заасан аж ахуй эрхлэгчийн чадавхын болон туршлагын оноо олгох журмыг салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална.”

2 дугаар зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.3.7 дахь заалтын “Төрийн аудитын” гэсний өмнө “Засгийн газраас хөгжлийн бодлого, шинэчлэлийн хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх асуудлаар нэр хүнд бүхий тусгай мэдлэг, ур чадвартай зөвлөх хувь хүн, хуулийн этгээдийг сонгох шаардлагатай гэж шийдвэрлэсэн болон” гэж, 21 дүгээр зүйлийн 21.5 дахь хэсгийн “төсвийн” гэсний өмнө “болон орон нутгийн” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/36 дугаар зүйлийн 36.1.3 дахь заалт:

“36.1.3.нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар худалдан авсан бараа, үйлчилгээний анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрэхгүй нөхцөлд анхны гэрээний дагуу нийлүүлсэн бараа, тоног төхөөрөмжийн зарим хэсгийг солих, засварлах болон нэмж бараа нийлүүлэх, үйлчилгээ үзүүлэх үед гүйцэтгэгчийг өөрчлөх нь захиалагч өөр төрлийн техникийн үзүүлэлттэй материал авахад хүргэх, энэ нь ашиглалт болон засвар үйлчилгээнд техникийн хүндрэл учруулах, эсхүл үргүй зардал гаргахаар бол;”

2/49 дүгээр зүйлийн 49.9 дэх хэсэг:

“49.9.Гадаад улс, олон улсын байгууллагын санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтыг Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол худалдан авах ажиллагааны мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.”

4 дүгээр зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.7 дахь хэсгийн “26.4.2, 26.4.3-т” гэснийг “26.4-т” гэж, 26.9 дэх хэсгийн “Тендер шалгаруулалтын” гэснийг “Энэ хуулийн 26.7-д өөрөөр заагаагүй бол тендер шалгаруулалтын” гэж, 34 дүгээр зүйлийн 34.12 дахь хэсэг, 50 дугаар зүйлийн 50.4 дэх хэсгийн “байна.” гэснийг “байж болно.” гэж, 51 дүгээр зүйлийн 51.5 дахь хэсгийн “түүнтэй адилтгах бусад нөхцөл байдлаас шалтгаалан” гэснийг “хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаанаар” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.4 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

6 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төрийн болон орон нутгийн өмчийн
хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан
 авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах
тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай
хуулийн төслийн талаар*

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн хамт Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд тендер шалгаруулалттай холбоотой зохицуулалт тусгагдсан тул тус хууль хүчин төгөлдөр болохоос өмнө зарласан тендер шалгаруулалтыг нэмэлт, өөрчлөлт орохын өмнөх зохицуулалтын дагуу зохион байгуулж дуусгах тухай харилцааг зохицуулсан.

Мөн Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйлийн 11 дэх хэсэг болон 3 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн дагуу худалдан авах ажиллагааны мэргэжлийн байгууллага буюу худалдан авах ажиллагааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын чиг үүргийг нэмэгдүүлэх агуулга тусгагдсан бөгөөд уг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хүний нөөцийн болон бусад бэлтгэл ажлыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хангах боломжтой тул тус зохицуулалтын хэрэгжих хугацааг өөрөөр заасан. Түүнчлэн Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйлийн 4 болон 12 дахь хэсэгт мэргэжлийн нэгдсэн холбоодтой холбоотой зохицуулалт орсон тул Мэргэжлийн нэгдсэн холбооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөртэй уялдуулан үйлчлэх хугацааг тусгалаа.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР БАРАА,
АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болохоос өмнө зарласан тендер шалгаруулалтыг нэмэлт, өөрчлөлт орохын өмнөх зохицуулалтын дагуу зохион байгуулж дуусгана.

2 дугаар зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 11 дэх хэсэг болон 3 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс, 1 дүгээр зүйлийн 4 болон 12 дахь хэсгийг Мэргэжлийн нэгдсэн холбооны эрх зүйн байдлын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн тус тус дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн зарим зүйл хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар

Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийг дагалдуулан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл мөн өдөр батлагдсан.

Уг хуулиар нийслэл хотын хот тохижилт, авто зам, халаалт, цэвэр, бохир усны шугам, үерийн далан сувгийн засвар, арчилгаа, хог хаягдалтай холбоотой ажил, үйлчилгээ зэрэг нийслэл хотын хотын аж ахуй, инженер хангамжийн бараа, ажил, үйлчилгээг тухайн салбарын төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газраар гүйцэтгүүлэх боломжтой болсон.

Дээрх хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацааг Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга хүчин төгөлдөр болох өдрөөс буюу 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр заасан. Гэтэл гамшиг, осолд хамаарахгүй бөгөөд бороо, үеийн нөхцөл байдал болон бусад шалтгаанаар хойшлуулшгүй сэргээн босголтын ажлыг гүйцэтгэх, хотын аж ахуй, инженерийн хангамжийн төлөвлөгөөт бус бараа, ажил, үйлчилгээ нэмэлтээр худалдан авах шаардлага төсөвт жилийн дундуур үүсээд байна.

Иймд хотын хот тохижилт, авто зам, халаалт, цэвэр, бохир усны шугам, үерийн далан сувгийн засвар, арчилгаа, хог хаягдалтай холбоотой ажил, үйлчилгээ зэрэг нийслэл хотын хотын аж ахуй, инженер хангамжийн бараа, ажил, үйлчилгээг тухайн салбарын төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газраар гүйцэтгүүлэх боломжийг нэн даруй бүрдүүлэх зорилгоор Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай /Шинэчилсэн найруулга/ хуулийн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх хугацааг баримталсан дээрх хуулийн 2 дугаар зүйлийг хүчингүй болгох тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа. Хуулийн төсөл батлагдсанаар нийслэл Улаанбаатар хот цахилгаан, дулаан, усаар тасрахгүй хэвийн байх, үер ус, бохирдол, хог хаягдал, ногоон байгууламж зэрэг хотын аж ахуйн үйл ажиллагааг хэвийн үргэлжлүүлэх тусгай чиг үүргийн байгууллагууд гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх хотын аж ахуйн үйл ажиллагаа хэвийн тасралтгүй үргэлжлэх, иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах амьдралын чанар хангагдана гэж үзэж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР БАРАА,
АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗҮЙЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын
тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах
тухай хуулийн төслийн талаар*

Хувийн хэвшил нийгмийн хариуцлагын хүрээнд байгалийн нөөцийг хамгаалах, нэмэгдүүлэх, зохистой ашиглах, цөлжилтийг сааруулах, орчны бохирдлыг бууруулах, соёлын өвийг хамгаалах, сэргээх, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхдийн асрамж, хамгааллын үйл ажиллагаа явуулах, боловсрол, шинжлэх ухааныг дэмжих чиглэлээр тэтгэлэг, санхүүгийн дэмжлэг олгох, биеийн тамир, спортын барилга байгууламж барьж ашиглах зэрэг нийгэмд чиглэсэн хөрөнгө оруулалт, төсөл хөтөлбөрүүдийг өөрийн хөрөнгөөр санаачлан хэрэгжүүлж, төрийн үүрэх ачааллыг хуваалцаж байгааг татварын бодлогоор дэмжих нь зүйтэй байна.

Иймд хуулийн төсөлд заасан чиглэл, зориулалтаар нийгмийн хариуцлагын хүрээнд албан татвар төлөгч нь элэгдэл тооцох үндсэн хөрөнгөд оруулсан хөрөнгө оруулалт болон харилцан хамааралгүй этгээдэд олгосон санхүүгийн дэмжлэг, хандивын зардлыг тухайн жилийн татвар ногдох орлогын 1 хувиас хэтрэхгүй дүнгээр үйл ажиллагааны орлогод төлбөл зохих албан татвараас хасаж хөнгөлөхөөр Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Хуулийн төсөл батлагдсанаар хувийн хэвшил өөрийн санаачилга, хөрөнгөөр нийгмийн хариуцлагын хүрээнд бодитой бүтээн байгуулалт, төсөл хэрэгжүүлэхэд татварын хөнгөлөлт эдэлж, нийгэмд хувь нэмрээ оруулах идэвх, санаачилгыг нэмэгдүүлэн урамшуулж эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлж, төсвийн ачааллыг бууруулах чухал ач холбогдолтой юм.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оныдугаар
сарын-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 22.9-22.13 дахь хэсэг нэмсүгэй:

“22.9.Албан татвар төлөгчийн орлого олох үйл ажиллагаатай хамааралгүй доор дурдсан үйл ажиллагааг нийгмийн хариуцлагын хүрээнд дэмжих зорилгоор элэгдэл тооцох үндсэн хөрөнгөд оруулсан хөрөнгө оруулалт, харилцан хамааралгүй бусад этгээдэд олгосон санхүүгийн дэмжлэг, хандивын зардлыг энэ хуулийн 20.1-д заасны дагуу ногдуулсан албан татвараас тухайн татварын жилийн татвар ногдох орлогын 1 хувь хүртэл хэмжээгээр хасаж хөнгөлнө:

22.9.1.ой, амьтан, ус зэрэг байгалийн баялаг хамгаалах, нөөцийг нэмэгдүүлэх, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, агаар, ус, хөрсний бохирдлыг бууруулах, цөлжилтийг сааруулах;

22.9.2.ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхдийн асрамжийн үйлчилгээ, тэдгээрийн эрхийг хангах, хамгаалах;

22.9.3.соёлын өвийг хамгаалах, сэргээх, музей, номын сангийн үйл ажиллагаа болон хөгжим, кино, дуу-дүрс, дүрслэх урлаг, уран сайхны гэрэл зураг, гар урлал, тайзны урлагийн бүтээл туурвих, тоглох, түгээх, соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийн цогцолбор барьж байгуулах, ашиглах;

22.9.4.нийтийн эзэмшлийн зам, талбай, цэцэрлэгт хүрээлэн /парк/ барьж байгуулах, ашиглах, хамгаалах, тохижуулах, цэцэрлэгжүүлэх, нийтийн тээврийн хөгжлийг дэмжих;

22.9.5.давагдашгүй хүчин зүйл болон түүнтэй адилтгах бусад гамшгийн улмаас хохирол барагдуулах;

22.9.6.спортын барилга байгууламж барьж байгуулах, ашиглах;

22.9.7.өөрийн ажилтнаас бусад оюутан, сурагчид олгосон сургалтын төлбөрийн тэтгэлэг;

22.9.8.их, дээд сургууль, шинжлэх ухааны академид судалгаа, шинжилгээний зориулалтаар олгосон тэтгэлэг;

22.9.9.мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих виртуал бүсэд бүртгэлтэй хуулийн этгээдийн хуульд заасан үйл ажиллагаа;

22.9.10.төрийн болон орон нутгийн өмчийн боловсрол, эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагаа;

22.9.11.Засгийн газрын тусгай сангийн үйл ажиллагаа.

22.10.Энэ хуулийн 22.9.1-д заасан нөхөн сэргээх зардалд энэ хуулийн 13.4, 22.5.9-д зааснаас бусад нөхөн сэргээх зардал хамаарна.

22.11.Энэ хуулийн 22.9-д заасны дагуу хөнгөлөлт эдлэх бүтээн байгуулалт, төсөл, үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага, стандартыг салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн баталж, хяналт тавина.

22.12.Энэ хуулийн 22.9-д заасан хөнгөлөлтөд хамаарах зардал нь энэ хуулийн 13.1.1, 13.1.3, 13.1.4, 13.1.5-д заасан шаардлагыг хангасан байна.

22.13.Энэ хуулийн 22.9-д заасан хөнгөлөлтөд хамаарах хөрөнгө оруулалт, зардлыг татварын албанаас баталсан маягтын дагуу энэ хуулийн 26.1, 26.2-т заасан тайланд хавсаргаж тайлагнана.”

2 дугаар зүйл.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.12 дахь заалтын “15.1.6, 15.1.7, 15.1.8, 15.1.9, 15.1.10-т” гэснийг “22.9-д” гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6, 15.1.7, 15.1.8, 15.1.9, 15.1.10, 15.1.16, 15.1.17 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийн 1 дүгээр зүйлийг 2031 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Цөмийн энергийн тухай хуульд өөрчлөлт
оруулах тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн анхдугаар чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар Засгийн газрын бүтцийн тухай хууль, Засгийн газрын бүрэлдэхүүний тухай хууль болон түүнтэй хамт өргөн мэдүүлсэн холбогдох бусад хууль тогтоомжийн төслийг хэлэлцэн баталсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт орж, Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн шинэчлэн батлагдаж, зарим яамдын нэр, Засгийн газрын гишүүдийн эрхлэх асуудалд өөрчлөлт орсон.

Цацраг идэвхт ашигт малтмал болон цөмийн энерги ашиглах асуудал Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын эрхлэх асуудалд шилжсэн тул Цөмийн энергийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

--o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ЦӨМИЙН ЭНЕРГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Цөмийн энергийн тухай хуулийн 11¹ дүгээр зүйлийн гарчиг, мөн зүйлийн 11^{1.1} дэх хэсэг, 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэг, 14 дүгээр зүйлийн 14.1 дэх хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь хэсэг, 18 дугаар зүйлийн 18.8 дахь хэсэг, 19 дүгээр зүйлийн 19.8 дахь хэсэг, 28 дугаар зүйлийн 28.2.6, 28.2.7, 28.2.8 дахь заалт, 32 дугаар зүйлийн 32.2 дахь хэсэг, 36 дугаар зүйлийн 36.1.5 дахь заалт, 43 дугаар зүйлийн 43.4 дэх хэсэг, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсгийн “боловсролын” гэснийг “цөмийн энергийн” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн зарим зүйл хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар

Улсын болон орон нутгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд онцгой ач холбогдол бүхий бүтээн байгуулалтын төсөл, хөтөлбөр болон уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй сөрөг үр дагавар болох гамшгаас хамгаалах, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагаанд байгалийн нөөцийн тодорхой хэсэг өртдөг бөгөөд тухайн өртөх хэсгийн байгалийн нөөцийн экологи-эдийн засгийн үнэлгээг хийх, байгалийн нөөцөд учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх асуудал үүсдэг. Гэвч энэ төрлийн зардлыг санхүүжүүлэх хөрөнгийн эх үүсвэр орон нутгийн төсөвт байдаггүй. Үүнээс үүдэн урт болон дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, бүс нутаг, салбарын хөгжлийн төлөвлөгөө, хөрөнгө оруулалтын бодлогод туссан зорилго, зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажил удааширч, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах боломжийг хязгаарладаг.

Дээрх асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгатай хамт баталсан Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулиар хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт тусгасан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчин болон байгалийн нөөцөд учруулсан хохирлыг нөхөн төлөхөд шаардагдах хөрөнгийг тухайн төсөл, арга хэмжээний төсөвт тусгуулж байх үүргийг аймаг, нийслэлийн Засаг даргад хүлээлгэж, гамшгаас хамгаалах болон гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагааг уг нөхөн төлбөрөөс чөлөөлөхөөр болсон.

Гэвч дээрх хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацааг Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга хүчин төгөлдөр болох өдрөөс буюу 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр зохицуулсан нь уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөгөөр ус, цаг агаарын гэнэтийн аюулт үзэгдлийн давтамж, эрчим нэмэгдсэн өнөөгийн нөхцөлд нийслэл Улаанбаатар хотод үүсэж болзошгүй гамшгийн эрсдэлийг бууруулах, хор уршиг, үр дагавраас урьдчилан сэргийлэх, хойшлуулшгүй сэргээн босгох ажлыг нэн даруй хэрэгжүүлэх бодит шаардлагад нийцэхгүй байна.

Иймд Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх хугацааг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх өдрөөс эхлэн дагж мөрдөх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор холбогдох хуулийн төслийг боловсрууллаа.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗҮЙЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд
нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын эрхлэх ажлыг тодорхойлсон бөгөөд Хэрэг эрхлэх газар нь Засгийн газрын шийдвэр боловсруулах, хэрэгжүүлэх, төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллагын харилцан ажиллагааг зохицуулахад туслах, хүний нөөцийн удирдлага, нийтлэг үйлчилгээний удирдлагаар хангах асуудлыг эрхлэн гүйцэтгэдэг.

Хууль тогтоомж, бодлого, шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд хяналт тавих ажиллагааг Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуулиар зохицуулж байгаа боловч Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, бодлогын баримт бичиг болон Засгийн газрын шийдвэрийн биелэлтийг нэгтгэж, Засгийн газарт оруулах чиг үүрэг тодорхойгүй байна.

Түүнчлэн, Монгол Улсын сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын төсвийн багцын дотоод аудит, хяналтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа буюу байгууллагын үйл ажиллагаа болон бодлогын зорилго, зорилт, тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилтэд үнэлгээ өгөх нэгж нь буюу хяналт-шинжилгээ хийсний үндсэн дээр үнэлэлт дүгнэлт хийх, энэ чиг үүргийг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Иймд Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, бодлогын баримт, бичиг болон тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг нэгтгэж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, танилцуулах болон Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын төсвийн багцын дотоод аудит, хяналтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар хариуцан гүйцэтгэхээр Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУХАЙ
ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт доор дурдсан агуулгатай 13, 14 дэх заалт нэмсүгэй:

“13/Бодлогын баримт бичгийн биелэлт, гүйцэтгэлийг улсын хэмжээнд нэгтгэн тооцож, цаашид авах арга хэмжээний талаарх саналыг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлнэ;

14/Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын төсвийн багцын дотоод аудит, хяналтыг хэрэгжүүлнэ.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд
нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай
хуулийн төслийн талаар*

Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль 2022 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдөр батлагдаж 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөж эхэлсэн. Энэхүү хууль нь 9 бүлэг 60 зүйлтэй анхдагч хууль бөгөөд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн шинэ харилцааг нарийвчлан зохицуулахыг зорьж, олон улсын жишигт нийцүүлэн дэд бүтцийн төслүүд, төрийн үйлчилгээг хувийн хэвшлийн оролцоо, хөрөнгө оруулалтыг татан, түншлэлийн гэрээний дагуу урт хугацаанд үр ашигтай хамтран ажиллаж хэрэгжүүлэх, төсвийн ачааллыг бууруулах боломжийг бий болгох эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлэх өндөр ач холбогдолтой.

Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх нийтийн зориулалттай дэд бүтэц, төрийн үйлчилгээг урт хугацааны туршид хувийн хэвшлээр хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа нь төслийг тодорхойлох, төслийн санал гаргах, урьдчилсан үнэлгээ хийх, түүнийг хянан баталгаажуулах, хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгах, бүрэн шинжилгээ хийх, түүнийг хянах, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх, сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах, хэлэлцээр хийх, гэрээ байгуулах эрх олгох эсэхийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх, гэрээ байгуулах, хэрэгжүүлэх зэрэгт багагүй цаг хугацаа, олон байгууллагуудын оролцоо, хүн хүч, санхүүгийн эх үүсвэр, судалгаа тооцоо шаардсан үйл ажиллагааг нарийвчлан зохицуулсан. Хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой холбогдох байгууллагуудын санал, төслийн саналыг хүлээн авч үнэлэх, түншлэлийн төслийн бэлтгэл ажлыг хангаж, хуулийг хэрэгжүүлэх явцад зарим хуулийн хэсэг, заалтууд хоорондын уялдаа холбоо алдагдсан, нэр томьёоны тайлбар дутмаг, оролцогч байгууллагуудын чиг үүрэг нь давхардсан болон тодорхойгүй зэрэг асуудлууд үүсээд байна. Иймээс хуулийн зарим зүйл, заалтын уялдаа холбоог сайжруулах, хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын чиг үүргийг тодорхой болгох, нэр томьёо хэрэглээг ойлгомжтой болгох, хөгжлийн томоохон төслүүдийн хэрэгжилтийг оновчтой зохион байгуулах хэрэгцээ шаардлагын улмаас Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Хуулийн төслөөр урьдчилсан үнэлгээ хийхтэй холбоотой үйл ажиллагаа, холбогдох байгууллагын чиг үүргийг ойлгомжтой болгож, бүрэн шинжилгээ болон сонгон шалгаруулалтын зохион байгуулалтыг оновчтой болгосон бөгөөд хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгах үйл ажиллагаа, төслийн бэлтгэл ажлын төлбөр, түншлэлийн гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хувийн хэвшлийн түншлэгчийн эзэмшилтэй холбоотой зохицуулалтуудыг тодорхой болгож тусгасан.

Түүнчлэн цаг хугацааны хувьд нэн яаралтай хэрэгжүүлэх шаардлага үүссэн төслүүдийг төрөөс санхүүжүүлэх боломж хомс учраас нийтийн зориулалттай дэд бүтэц,

төрийн үйлчилгээг хэвийн, тасралтгүй хангах нэн яаралтай нөхцөл үүссэн шалтгаанаар төрөөс санхүүжилт гаргахгүйгээр хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг татах зорилгоор төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хувийн хэвшилтэй сонгон шалгаруулалтгүйгээр хэлэлцээ хийж түншлэлийн гэрээ байгуулах шаардлага үүссээр байна.

Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн дагуу төслийг бэлтгэх, сонгон шалгаруулалт зарлах, түншлэлийн гэрээ байгуулахад хамгийн багадаа 2 жилийн хугацаа зарцуулахаар байгаа тул нэн яаралтай хэрэгжүүлэх шаардлага үүссэн түншлэлийн төслүүдийг уг хугацаагаар явуулах нь цаг хугацааны хувьд боломжгүй байдал үүсгэж байгаа болно.

Иймд Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нийтийн зориулалттай дэд бүтэц, төрийн үйлчилгээг хэвийн, тасралтгүй хангах нэн яаралтай нөхцөл үүссэн тохиолдолд сонгон шалгаруулалт зарлахгүйгээр төслийг хэрэгжүүлэх чадвартай хоёроос доошгүй хувийн хэвшлийн түншлэгчид урилга хүргүүлж, төслийн санал авч, хэлэлцээ хийж, хамгийн сайн нөхцөл санал болгосон түншлэгчтэй гэрээ байгуулах боломжийг нэмэлтээр тусгасан болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/37 дугаар зүйлийн 37.1.3 дахь заалт:

“37.1.3.нийтийн зориулалттай дэд бүтэц, төрийн үйлчилгээг хэвийн, тасралтгүй хангах нэн яаралтай нөхцөл үүссэн шалтгаанаар энэ хуульд заасан аргаар төслийг зарлаж, сонгон шалгаруулах хугацааг мөрдөх боломжгүй.”

2/37 дугаар зүйлийн 37.7-37.11 дэх хэсэг:

“37.7.Энэ хуулийн 37.1.3-т заасан аймаг, нийслэлийн болон 2-оос дээш аймгийн нутаг дэвсгэр дамжин хэрэгжих түншлэлийн төслийг Засгийн газар хэрэгжүүлнэ.

37.8.Засгийн газар энэ хуулийн 37.7-д заасан бүрэн эрхээ аймаг, нийслэлд шилжүүлж болно.

37.9.Энэ хуулийн 37.7-д заасан түншлэлийн төслийн хэлэлцээг хийх, гэрээ байгуулах асуудлыг түншлэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хариуцан зохион байгуулах ба дараах журмыг баримтална:

37.9.1.хэлэлцээ хийж, дүгнэлт гаргах ажлын хэсэг байгуулах;

37.9.2.төслийг хэрэгжүүлэх 2-оос доошгүй хувийн хэвшлийн түншлэгчид төслийн санал ирүүлэх урилга хүргүүлэх;

37.9.3.хувийн хэвшлийн түншлэгчээс төслийн санал хүлээн авах;

37.9.4.төслийн санал ирүүлсэн хувийн хэвшлийн түншлэгчтэй хэлэлцээ хийх;

37.9.5.хамгийн сайн нөхцөл санал болгосон хувийн хэвшлийн түншлэгчтэй түншлэлийн гэрээ байгуулах дүгнэлт гаргах;

37.9.6.энэ хуулийн 37.9.5-д заасан дүгнэлтийг Засгийн газарт хүргүүлж, түншлэлийн гэрээ байгуулах зөвшөөрөл авах;

37.9.7.түншлэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хамтран түншлэлийн гэрээ байгуулах, энэ хуульд заасан гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих.”

37.10.Энэ хуулийн 37.8-д заасан түншлэлийн төслийг хэрэгжүүлэгч нь аймаг, нийслэлийн Засаг дарга байна.

37.11.Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хэлэлцээ хийж гэрээ байгуулахад энэ хуулийн 13.3-т заасан журмаас гадна дараах журмыг баримтална:

37.11.1.хэлэлцээ хийж, дүгнэлт гаргах ажлын хэсэг байгуулах;

37.11.2.төслийг хэрэгжүүлэх 2-оос доошгүй хувийн хэвшлийн түншлэгчид төслийн санал ирүүлэх урилга хүргүүлэх;

37.11.3.хувийн хэвшлийн түншлэгчээс төслийн санал хүлээн авах;

37.11.4.төслийн санал ирүүлсэн хувийн хэвшлийн түншлэгчтэй хэлэлцээ хийх;

37.11.5.хамгийн сайн нөхцөл санал болгосон хувийн хэвшлийн түншлэгчтэй түншлэлийн гэрээ байгуулах дүгнэлт гаргах;

37.11.6.энэ хуулийн 37.11.5-д заасан дүгнэлтийг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хуралд хүргүүлж, түншлэлийн гэрээ байгуулах зөвшөөрөл авах;

37.11.7.түншлэлийн гэрээ байгуулах, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих.”

3/50 дугаар зүйлийн 50.8 дахь хэсэг:

“50.8.Түншлэлийн төслийн бэлтгэл ажлын төлбөрийг түншлэлийн гэрээнд заасны дагуу санд төвлөрүүлнэ.”

2 дугаар зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн дараах хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/20 дугаар зүйлийн 20.3 дахь хэсэг:

“20.3.Энэ хуулийн 20.2-т заасан төслийн багийн бүрэлдэхүүнд түншлэлийн болон салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, түншлэлийн төслөөс хамааран холбогдох төрийн байгууллага, төсөл хэрэгжих аймаг, нийслэлийн төлөөлөл байх бөгөөд шаардлагатай бол төслийн багийн бүрэлдэхүүнд санхүү, эдийн засаг, хууль, эрх зүй, нийгэм, байгаль орчин болон холбогдох бусад салбарын

үндэсний, олон улсын мэргэжлийн судлаач, зөвлөх, хөндлөнгийн хараат бус зөвлөх гишүүн оруулж болно.”

2/24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг:

“24.2.Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд хөндлөнгийн хараат бус гишүүн оруулж болно.”

3/37 дугаар зүйлийн 37.2 дахь хэсэг:

“37.2.Энэ хуулийн 37.1.1, 37.1.2-т заасан саналыг түншлэлийн болон салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага гаргаж, Засгийн газарт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх бөгөөд гэрээ байгуулах асуудлыг энэ хуулийн 7.2.3, 37.9-д заасан журмаар зохицуулна.”

3 дугаар зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.4 дэх заалтын “үнэлэх” гэснийг “урьдчилсан үнэлгээ хийх” гэж, 25 дугаар зүйлийн 25.3 дахь хэсгийн “2 сараас” гэснийг “1 сараас” гэж, 37 дугаар зүйлийн 37.6 дахь хэсгийн “37.1-д” гэснийг “37.1.1, 37.1.2-т” гэж, 42 дугаар зүйлийн 42.6 дахь хэсгийн “байхыг хориглоно” гэснийг “байж болно” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.2 дахь заалтын “түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан” гэснийг, 19 дүгээр зүйлийн 19.4 дэх хэсгийн “болон санхүү, төсвийн” гэснийг, 19.5 дахь хэсгийн “, хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдаагүй” гэснийг, 20 дугаар зүйлийн 20.1 дэх хэсгийн “Түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан төсөлд” гэснийг тус тус хассугай.

5 дугаар зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.4 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

6 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг
дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт
оруулах тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдөр баталсан Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөс дагаж мөрдөгдөж эхэлсэн.

Засгийн газрын 2022 оны 309, 2023 оны 253, 355, 379 дүгээр тогтоолуудаар Зам, тээврийн салбарт хэрэгжих “Дархан-Алтанбулаг чиглэлийн авто замыг 4 эгнээ болгон өргөтгөн шинэчлэх төсөл”, “Рашаант-Хөшигийн хөндий-Хоолт зөрлөг” чиглэлийн 4 эгнээ, “Налайх-Багахангай-Чойр-Сайншанд-Замын-Үүд” чиглэлийн 2 эгнээ тусгай зориулалтын авто зам барих төсөл”, “Шинэ тойрог зам” төслийн урд хэсэг “Туулын авто зам” төсөл”, “Туулын авто замыг Нисэхийн хурдны авто замтай холбох Наадамчдын гудамжны авто зам дээгүүр барих 800 у/м гүүрэн байгууламжийн төсөл”, “Хөвсгөл аймгийн “Мөрөн” нисэх буудлын хөөрч буух зурвасыг өргөтгөн хүчитгэж олон улсын 4С ангиллын болгох төсөл”, “Ховд аймгийн “Ховд” нисэх буудлын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж 4С ангиллын болгох төсөл”, “Дорнод аймгийн “Чойбалсан” нисэх буудлын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж 4С ангиллын болгох төсөл”, “Өмнөговь аймгийн “Гурвансайхан” нисэх буудлын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж 4D ангиллын болгох төсөл”-үүдийн концессын төслийн сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулахыг Төрийн худалдан авах ажиллагааны газарт даалгасан. Мөн Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийн 35 дугаар тэмдэглэлээр Концессын тухай хуулийн дагуу концессын төсөл сонгон шалгаруулах уралдаант шалгаруулалтыг зохион байгуулах, шууд гэрээ байгуулах дүгнэлт гаргах ажлыг зохион байгуулж, дүнг тухай бүр Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулахыг Төрийн худалдан авах ажиллагааны газарт, шалгарсан аж ахуй нэгжтэй гэрээ байгуулан хэрэгжүүлж ажиллахыг тухайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад даалгасан. Төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас эдгээр төслүүдийн концессын уралдаант шалгаруулалтыг Концессын тухай хуулийн хүрээнд зарласан ба эдгээр төсөл хөтөлбөрүүд нь агаарын замын байнгын ажиллагаатай олон улсын боомтын тоо болон авто замын хүчин чадал, нэвтрэх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад дотоод худалдаа, экспортыг нэмэгдүүлэх, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх болон нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулахад өндөр ач холбогдолтой төсөл хөтөлбөрүүд болно. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөс дагаж мөрдөж эхэлснээр Концессын тухай хуулийн дагуу зарласан уралдаант шалгаруулалтыг үргэлжлүүлэх эсэх болон шалгарсан этгээдтэй гэрээ байгуулах асуудлыг аль хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх талаар эрх зүйн зохицуулалтгүй байх тул ойлгомжгүй нөхцөлийг үүсгэхээр байна. Концессын тухай хуулийн дагуу зарласан дээрх улсын хэмжээний томоохон төсөл, арга хэмжээнүүдийн уралдаант шалгаруулалт үргэлжилж

байх хугацаанд Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль үйлчилж эхэлснээр эдгээр төсөл, арга хэмжээнүүдэд уралдаант шалгаруулалтыг дахин зарлаж, өмнөх уралдаант шалгаруулалт үр дүнгүй болохоор байна. Тиймээс төсөл, арга хэмжээнүүдийн уралдаант шалгаруулалтыг дахин зохион байгуулснаар цаг хугацаа алдаж, эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй байдалд хүргэх ба хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгээр дэвшүүлсэн дараах зорилтод хүрэхэд хүндрэл бэрхшээл үүсэхээр байна. Иймд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.5 дахь заалтад зааснаар Концессын тухай хуулийн хүрээнд уралдаант шалгаруулалт зарлагдсан дээрх төслүүдэд тухайн хуулийн дагуу сонгон шалгаруулалт, гэрээ байгуулахтай холбоотой зохицуулалтууд нь үйлчлэхээр Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулсан.

--o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ
ЖУРМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай 7¹ дүгээр зүйл нэмсүгэй:

“7¹ дүгээр зүйл.Энэ хууль хүчин төгөлдөр үйлчлэхээс өмнө Төсөл сонгон шалгаруулах уралдаант шалгаруулалт зарласан тохиолдолд шалгарсан этгээдтэй Концессын тухай хуулийн дагуу концессын гэрээ, дагалдах гэрээг байгуулна.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуульд
нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдөр баталсан Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулиар Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газрын албан тушаал нь Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын албан тушаалын ангилал, зэрэглэлд хамаарахаар заасныг хүчингүй болгож, “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 13 дугаар тогтоолоор Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газрыг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг байхаар зохион байгуулсан өөрчлөлт нь Засгийн газраас харьяа яам, агентлаг, тэдгээрийн албан тушаалтны хууль болон албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлэх байдалд сөргөөр нөлөөлөх, зохих хяналтыг хэрэгжүүлэх боломжгүй болоход хүргэж байх тул Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулснаар Монгол Улсын Засгийн газрын оновчтой, үр ашигтай засаглалыг бэхжүүлэх, Засгийн газрын харьяа байгууллага, албан тушаалтан үйл ажиллагаа, албаны чиг үүргээ хууль тогтоомжийн хүрээнд явуулж байгаа эсэх, чиг үүргээ бүрэн, хуульд зааснаар хэрэгжүүлж байгаа эсэх, төрийн үйлчилгээг хүнд суртал, дарамтгүй үзүүлж буй эсэхэд Засгийн газрын хяналтын байгууллага шууд хяналт тавих, алдаа дутагдал, хуулийн зөрчлийг таслан зогсоох, хуулийн дагуу хариуцлага тооцох шуурхай, илүү үр дүнтэй тогтолцоо бүрдэх юм.

--o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ЗАСГИЙН ГАЗАР ДАХЬ ХЯНАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 16.7 дахь хэсэг нэмсүгэй:

“16.7.Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газрын албан тушаал нь Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын албан тушаалын ангилал, зэрэглэлд хамаарна.”

2 дугаар зүйл.Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.5 дахь заалтын “үзүүлэх” гэсний дараа “, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих, зохицуулах” гэж нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.7 дахь хэсгийн дугаарыг “16.8” гэж өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд
өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн анхдугаар чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар Засгийн газрын бүтцийн тухай хууль, Засгийн газрын бүрэлдэхүүний тухай хууль болон түүнтэй хамт өргөн мэдүүлсэн холбогдох бусад хууль тогтоомжийн төслийг хэлэлцэн баталсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт орж, Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн шинэчлэн батлагдаж, Засгийн газрын гишүүдийн эрхлэх асуудалд өөрчлөлт орсон.

Хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавих асуудал Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн-Монгол Улсын сайд, Хяналт, үнэлгээний Үндэсний хорооны даргын эрхлэх асуудалд шилжсэн тул Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

--o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 5¹ дүгээр зүйлийн 5^{1.1} дэх хэсгийн "Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт" гэснийг "Хяналт, үнэлгээний үндэсний хороонд" гэж, 5^{1.2} дахь хэсгийн "Засгийн газар" гэснийг "Хяналт, үнэлгээний үндэсний хороо" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төрийн өмчийг Нийслэлийн өмчид шилжүүлэх тухай
Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийн талаар*

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 98 дугаар тогтоолоор баталсан “Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөр” болон “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор “Эрдэнэс Монгол” ХХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны 23 дугаар тогтоолоор “Тавантолгой түлш” ХХК байгуулагдсан. Засгийн газрын 2021 оны 316 дугаар тогтоолын дагуу тус компанийн хувьцааг хуваарилсан ба хувьцааны 51 хувийг “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК, 39 хувийг Эрчим хүчний яам, 10 хувийг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар тус тус эзэмшиж байна. Тус компани нийслэлийн 7 дүүрэгт 650 борлуулалтын цэгээр борлуулалтын үйл ажиллагааг явуулж, 200 мянга гаруй айл өрхөд 2018 оноос хойш нийт 2.5 сая тонн түлшийг борлуулсан байна.

Шахмал түлшний чанар, стандарт, хэрэглээнд Эрчим хүчний яам, Хими, химийн технологийн хүрээлэн, Ашигт малтмал, газрын тосны газар, Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар, Эрүүл мэндийн яамны зүгээс хяналт тавьж хамтран ажилладаг бөгөөд хүйтний улирлын агаарын чанарын гол үзүүлэлт болох PM2.5, PM10 тоосонцрын хэмжээ 43-56%-иар буурсан үр дүнг үзүүлсэн.

Түүнчлэн, тайлант оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт урт хугацаат өр төлбөр буюу “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-аас авсан санхүүжилт 1,242 тэрбум төгрөг, нийт хөрөнгийн дүн 468.6 тэрбум төгрөг байгаагаас эргэлтийн хөрөнгө 178.9 тэрбум, эргэлтийн бус хөрөнгө 289.7 тэрбум төгрөг, хуримтлагдсан алдагдал 790.3 тэрбум төгрөг тус тус байна.

Шахмал түлшний үндсэн хэрэглэгч нь нийслэлийн өрх айл бөгөөд хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалт, түгээлтийг нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, түүний харьяа байгууллагуудаас шалгаруулсан аж ахуйн нэгж хариуцан гүйцэтгэхээс гадна Улаанбаатар хотын харьяа хэрэглэгчдэд үйлчлэх төвөөс шахмал түлшний хэрэглээнд хөндлөнгийн хяналт шууд тавьж, улмаар дээрх бүх үйл ажиллагаанд шаардагдах санхүүжилтийг орон нутгийн төсвөөс олгодог тул тус компанийн төрийн эзэмшлийн хувийг нийслэлийн өмчлөлд шилжүүлж, үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэлийг хариуцуулах нь зүйтэй гэж үзэж холбогдох Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН ӨМЧИЙГ НИЙСЛЭЛИЙН ӨМЧЛӨЛД ШИЛЖҮҮЛЭХ ТУХАЙ

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Төрийн өмчит “Тавантолгой түлш” ХХК-ийн төрийн эзэмшлийн хувийг Нийслэлийн өмчлөлд шилжүүлсүгэй.

2. Энэ тогтоолыг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Танилцуулга

*Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо,
бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах
тухай тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт
оруулах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын
төслийн талаар*

Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдөр “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” 13 дугаар тогтоолыг баталж, уг тогтоолоор Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газрыг Монгол Улсын сайд, Хяналт, үнэлгээний Үндэсний хорооны даргын эрхлэх асуудлын хүрээнд Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг байхаар баталсан.

Монгол Улсын Их Хурал Засгийн газраас харьяа яам, агентлаг болон орон нутагт төрийн удирдлагыг хэрэгжүүлж байгаа Засаг дарга нарын хууль болон албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлэх байдалд хяналт тавих тогтолцоо бүрдүүлэх үзэл баримтлалтайгаар Монгол Улсын Засгийн газраас санаачилсан Засгийн газар дахь хяналтын тухай хуулийн төслийг 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр баталсан.

Засгийн газар дахь хяналтын тухай хууль 2023 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэн ба Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газар нь уг хуулиар тогтоосон бүрэн эрхийн хүрээнд яам, Засгийн газрын агентлаг, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, тэдгээрийн албан тушаалтан, улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд хууль ёсыг сахиулах, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хянах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

“Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 13 дугаар тогтоолоор Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газрыг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг байхаар зохион байгуулсан өөрчлөлт нь Засгийн газраас харьяа яам, агентлаг, тэдгээрийн албан тушаалтны хууль болон албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлэх байдалд сөргөөр нөлөөлөх, зохих хяналтыг хэрэгжүүлэх боломжгүй болгоход хүргэж байна.

Иймд тогтоолын төсөлд “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 13 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Засгийн газрын тохируулагч болон хэрэгжүүлэгч агентлагийн жагсаалт”-ын “Монгол Улсын сайд, Хяналт, үнэлгээний үндэсний хорооны даргын эрхлэх асуудлын хүрээний “Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг” гэсэн хэсэгт “Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэгч газар” гэснийг хасахаар тусгасан болно.

Ийнхүү дээр дурдсан тогтоолд өөрчлөлт оруулснаар Монгол Улсын Засгийн газрын оновчтой, үр ашигтай засаглалыг бэхжүүлэх, Засгийн газрын харьяа

байгууллага, албан тушаалтан үйл ажиллагаа, албаны чиг үүргээ хууль тогтоомжийн хүрээнд явуулж байгаа эсэх, чиг үүргээ бүрэн, хуульд зааснаар хэрэгжүүлж байгаа эсэх, төрийн үйлчилгээг хүнд суртал, дарамтгүй үзүүлж буй эсэхэд Засгийн газрын хяналтын байгууллага шууд хяналт тавих, алдаа дутагдал, хуулийн зөрчлийг таслан зогсоох, хуулийн дагуу хариуцлага тооцох шуурхай, илүү үр дүнтэй тогтолцоо бүрдэх юм.

--o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГТОЛЦОО, БҮТЦИЙН ЕРӨНХИЙ
БҮДҮҮВЧИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн 13 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын сайд, Хяналт, үнэлгээний Үндэсний хорооны даргын эрхлэх асуудлын хүрээнд” хамаарах “-Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар” гэснийг хассугай.

2. Энэ тогтоолыг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг